

O b s a h

VIII. FYZIOLOGIE NERVSTVA A SVALSTVA - MUDr. Jarmila Myslivečková-Hassmannová,
 CSc.,
 Doc. MUDr. Stoil Stoilov

	strana
Ú V O D	3
A. O B E C N Á F Y Z I O L O G I E N E R V S T V A	4
JEDNOTNÁ STAVBA NERVSTVA	4
Neuronová teorie	4
Funkční uspořádání neuronů	4
Intersticiální složka centrálního nervového systému	8
ZÁKLADNÍ PROJEVY NERVOVÉ ČINNOSTI	10
Kódování v centrálním nervovém systému	10
Vzruch a jeho projevy	12
Elektrické projevy nervové tkáně.	
Klidový, membránový potenciál	12
Akční potenciál	12
Rozložení a přesuny iontů na nervové membráně	13
Změny dráždivosti během vzruchu	14
Vedení vzruchu	15
Chemické a termické projevy vzruchu	17
Sumační akční potenciál	17
Funkční spojení mezi neurony	17
Stavba synapsí	20
Synaptické děje	20
Synaptické transmittery	22
Synaptický potenciál	23
Synaptický útlum a jeho druhy	24
Funkční vlastnosti synapsí	28
ZÁKLADNÍ DĚJE NERVOVÉ ČINNOSTI	30
Funkční organizace neuronů v centrálním nervovém systému	30
Reflex	31
Sumace, okluse, reverberace, nábor	34
Labilnost	36
Parabiosa	36
Degenerace a regenerace	37
METABOLISMUS NERVSTVA	38
Obecná charakteristika	38
Metabolismus uhlovodanů	39
Metabolismus dusíkatých látek	40
Metabolismus lipidů	40
Bariérové mechanismy mozku	41
Mozkomíšní mok	42

	strana
B. FYZIOLOGIE SVALSTVA	43
ZÁKLADNÍ PROJEVY SVALOVÉ ČINNOSTI	43
KOSTERNÍ SVALSTVO	43
Struktura kosterního svalu	43
Biochemické projevy svalového stahu	44
Energetické a metabolické děje při svalovém stahu	47
Mechanické projevy činnosti svalu	50
Tvorbba tepla ve svalu	52
Nervové řízení svalové činnosti	52
Únava kosterního svalu	55
HLADKÉ SVALSTVO	55
Viscerální svaly	55
Mnohojednotkové svaly	57
SRDEČNÍ SVALSTVO	57
Stavba srdečního svalu	57
Elektrické projevy srdečního svalu	57
Mechanické projevy srdečního svalu	59
Srdeční převodní systém	60
C. FYZIOLOGIE JEDNOTLIVÝCH ODDÍLŮ CENTRÁLNÍHO NERVOVÉHO SYSTÉMU	61
PÁTEŘNÍ MÍCHA	61
Stavba a funkce páteřní míchy	61
Míšní nervy	61
Míšní reflexy	64
Míšní šok	67
MOZKOVÝ KMEN	69
Prodloužená mícha a most	69
Nervové regulace dýchání	70
Střední mozek	72
MOZEČEK	73
Rozdělení a struktura	73
Aferentní a eferentní spoje	74
Mozečkové projekce	76
Funkce mozečku	77
Poškození mozečku	78
RETIKULÁRNÍ FORMACE	78
Funkční uspořádání retikulární formace	79
Význam retikulární formace	80
Decerebrační rigidita	82
THALAMUS	83
Thalamická jádra	83
Elektrofyzilogické projevy činnosti thalamu	86

Význam thalamu	87
HYPOTHALAMUS	88
Rozdělení hypothalamu	88
Spoje hypothalamu	88
Funkce hypothalamu	89
BASÁLNÍ GANGLIA	91
Rozdělení a spoje basálních ganglií	91
Funkce basálních ganglií	92
Poškození basálních ganglií	92
ALLOCORTEX-LIMBICKÁ KŮRA, LIMBICKÝ SYSTÉM	94
Rozdělení limbického systému	94
Funkce limbického systému	95
MOZKOVÁ KŮRA	97
Rozdělení mozkové kůry	98
Primární projekční oblasti	102
Asociační oblasti	108
Efektorové oblasti	110
Prefrontální korové oblasti	113
Korová lokalizace funkcí lidské řeči	114
ELEKTROFYZIOLOGICKÉ PROJEVY ČINNOSTI CENTRÁLNÍHO NERVOVÉHO SYSTÉMU	116
Aktivita nervových buněk	116
Spontánní elektrická aktivita mozku	117
Vyvolaná - evokovaná aktivita mozku	118
Stejněsměrný potenciál mozku a impedance	120
D. FYZIOLOGIE JEDNOTLIVÝCH FUNKČNÍCH SYSTÉMŮ NERVSTVA	121
HIERARCHIE FUNKCÍ CENTRÁLNÍHO NERVOVÉHO SYSTÉMU	121
Ascendentní systémy	122
Descendentní systémy	123
Horizontální spoje	123
FYZIOLOGIE ANALYSÁTOROVÝCH SYSTÉMŮ	124
Rozdělení analyzátorových systémů	124
Zrakový systém	124
Vytvoření obrazu na sítnici	126
Základní analýza a syntéza v sítnici	129
Převod nervových vzruchů do podkorových a korových oblastí zrakového systému	136
Sluchový systém	136
Vnímání a vlastnosti zvuku	138
Funkce zevního a středního ucha	138
Funkce vnitřního ucha	139
Mechanismus přenosu zvukového podnětu	141
Aferentní sluchová dráha	142

	strana
Korová část sluchového analyzátoru	142
Vady sluchu	144
Vestibulární systém	144
Stavba a funkce vestibulárního systému	144
Drážďení a poškození vestibulárního aparátu	145
Čichový systém	146
Stavba a funkce čichového systému	146
Fyziologický význam a poruchy čichu	148
Chuťový systém	148
Stavba a funkce chuťového systému	148
Somestetický systém	149
Vnímání dotyku a tlaku	150
Vnímání tepla a chladu	150
Vnímání bolesti	151
Somestetická aferentace	151
Somestetická korová projekce	152
Význam somestesie pro kliniku	153
Proprioreceptivní systém	153
Rozdělení a uspořádání proprioreceptorů	153
Proprioreceptivní aferentace a projekce	154
Poruchy proprioreceptivního systému	154
FYZIOLOGIE MOTORIKY	154
Rozdělení hybnosti	154
Volní hybnost	155
Mimovolní hybnost	155
Regulace hybnosti - gama systém	156
Poruchy motoriky	158
FYZIOLOGIE VISCERÁLNÍCH A NEUROHUMORÁLNÍCH REGULACÍ	158
Stavba a funkce vegetativního systému	159
Stavba a funkce neurosekrečního systému	162
Viscerální regulace a centrální nervový systém	163
MIMOVOLNÍ JEDNÁNÍ	164
Centrální mechanismy mimovolního jednání	164
Pohnutky, vnitřní pocity a motivace	165
Emoce	165
Instinkty	166
VYŠŠÍ NERVOVÁ ČINNOST	167
Obecné pojmy	167
Tvorba podmíněných reflexů	168
Druhy podmíněných reflexů	170
Útlum a jeho druhy	171
Dynamika základních dějů vyšší nervové činnosti	172
Paměť	174
Lokalisace dočasného spojení (pamětní stopy)	175
Vnitřní mechanismy podmiňování a útlumu	176

	strana
Význam vyšší nervové činnosti v integraci funkcí	180
Typy vyšší nervové činnosti	183
Poruchy vyšší nervové činnosti	184
Vývoj vyšší nervové činnosti	185
Druhá signální soustava	188
BDĚNÍ A SPÁNEK	189
Základní spánkové stavy	189
Podstata spánku	192
L I T E R A T U R A	195
IX. LÉKAŘSKÁ KYBERNETIKA - Ing. Marta Vávrová	
Doc. MUDr. Stoil Stoilov	
1. Úvod	196
2. Systémový přístup, systémová věda	197
3. Základy kybernetiky	200
3.1. Teorie informace	200
3.2. Zpětná vazba	206
3.3. Teorie automatického řízení	208
3.4. Matematika a kybernetika	211
3.5. Algoritmy	212
3.6. Černá skříňka	217
3.7. Modelování	219
4. Technické prostředky kybernetiky	221
4.1. Stroje na zpracování informací	221
4.2. Samočinné číslicové počítače	222
4.3. Analogové počítače	226
4.4. Hybridní počítače	228
4.5. Systémový přístup a počítače	228
4.6. Využití počítačů v lékařství	230
5. Automatizované systémy řízení	231
5.1. Tvorba automatizovaných systémů řízení	232
5.2. Automatizovaný systém řízení zdravotnictví	234
5.3. Automatizovaný systém řízení hygienicko-epidemiologické služby	237
LITERATURA	245